

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

FENT CARREERANY

MARIA DE LA SALUT

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA

PREMSA
FORANA

Número 74

SETEMBRE

Any 1992

Sumari

Editorial i sumari	2
Festa Religiosa	3
Programa de les festes	4
Pregó de festes de l'any passat	6
Xerrada de Cultura Popular	10
La Serra de Tramuntana, Parc Natural (Segona Part)	12
Bullit de Notícies	14
Demografia. Telèfons	16
El Temps. Temps passat	17
II jornades culturals i esportives 1992	18
Glosses de l'amo en Joan de Son Matet	22
L'hospital d'Inca no pot patir més demores	23
Tornar viure	24
Torneig de Futbol	24
Carrerany Esportiu	25
Feim Carrerany	28

Fotografies:

Pere Ribas
Arxiu Fent Carrerany.
Magí Ferriol

Portada:

Tornada de la Mare de Déu després de la seva restauració.

EDITORIAL

El poble de Maria es vesteix de festa, vol fer festa. A part dels programes, actes culturals, balls, esports, exposicions, festa dels vells, tir de fona, comèdies, etc. El poble fa festa. Graneres al carrer, aigua als cossiols, pols de les persianes; dones per amunt i dones per avall. Senalletes plenes, a vessar. No ha de faltar res. Són ses festes.

Vénen de Saragossa, de Miami, de Galícia, de França, de Binissalem, de Búger, de Son Ferriol, de Sineu, d'Ariany, etc.

Vendran els sogres, vendrà la nora, vendrà el gendre espera esser.

Déu faci que no falti cap fill, diu la velleta de Sa Raval, que encara en té sis de vius. Si fos més jove, encara faria les ensalmades jo, però les comanarè al forner i ben plenes de confitura de cabell d'àngel. Hi faltará el meu home i un fill, però no, no hi faltaran, també hi seran.

Ja repiquen les campanes, ja posen la bandera, ja senten els tambors. En Miquel fa un ban, esclaten coets. Comença la festa.

Els nostres no vendran. Encara no ens hem reconciliat. Així sa festa no serà completa. Que venguin. l'acem festa.

Festa per a tots 1992

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzà
Pere Fons Pascual
Joan Gelabert i Mas
Jaume Mestre Llompart
Onofre Sureda Ribas

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Club Ciclista de Maria de la Salut, Jaume Santandreu Sureda, Miquel Fullana i Llompart, Grup d'Ornitologia Balear, L'amo en Joan de Son Matet.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY,
Sant Miquel, 11 07519 Maria de la Salut

IMPRIMEDX: Apostol y Civilizador.
Petra.

Nº DEPÓSIT LEGAL: PM-457/1986

La redacció de Fent Carrerany
no es fa responsable de les
opinions dels qui hi escriuen

FESTA RELIGIOSA

IMATGE DE LA
MARE DE DÉU
DE LA SALUT,
PATRONA DEL
NOSTRE POBLE

Un altre any, una altra Mare de Déu, una altra festa.

Maria sencera, tothom, tot Crist, pujarà les escales del cambril de la Verge. Una aturadeta, una mirada i una moneda que recorre la tuberia fins que arriba al caixò de les almoines. El capellà i l'escolà senten el tup tup i, amb el so, endevinen si el caixò ja és ple. Tot el dia i més de mitja nit és un pujar i devallar. Els vellets i malalts, per poc que puguin, una hora o l'altra, visiten aquella que creuen que és Mare de tots. Els matrimonis, que quasi mai els veuen junts, aquest dia hi van. Els joves, encara que passin de religions i esglésies, per allò de respectar les costums i tradicions, humillen la seva suficiència i acoten el cap. Pels nins, inconscients, juguetons i nobles, és una festeta més. Un dia de gràcia, de devoció, d'acatar el misteri i, per allò de què tenim ganes de viure, cercar la pro-

tecció divina.

Per costum, per fe, per folclore, per devoció, per protecció, per por, pel que diran, etc., el cert és que és l'aplec religiós més important de l'any. I també, perquè no dir-ho, és l'entrada monetària més crescuda i per molta de gent és l'única aportació a la parròquia. Hi ha tres aplecs més que tots coneixem: Tots Sants, Nadal i Pasqua, però ja no en tanta intensitat com la Mare de Déu.

Aquest any estam reconstruint la rectoria i n'hem de menester moltets de duros. Així que, si la Verge us diu que no mireu prim, ho heu de creure.

Realment, deixant de part la cosa material, que tanmateix en tenim necessitat, uns de donar i altres de rebre, la Mare de Déu de la Salut és un punt d'unió, és allò que no canvia, que no muda, que no cau, que no parla, que no ofèn, que ho admet tot, etc. És el lloc de les promeses. És pensament pel d'enfora i tranquil·litat pel d'aprop. És depòsit per les flors a la llum de les candeles. Els genolls de les promeses pugen les escales. La mare afligida encomana el seu fill i la núvia enamorada hi deixa el seu ramet. L'home mig incrèdul hi refresca els sentiments i el vellet s'hi encomana per arribar a l'altra vorera. Tothom sent la tendresa d'una estatura de segles, que representa la Mare que no és teva ni és meva. És símbol de veritat, de pobresa i humilitat. És germana de tothom, Mare de la humanitat.

Que aquestes festes siguin fecundes per a tothom, que l'humor i la sana alegria resaltin dins el concert. Molts d'anys per tots.

La Parròquia.

PROGRAMA DE FESTES DE LA MARE DE DÉU DE 1992

DIA 30 D'AGOST, DIUMENGE:

17'00 Partit de futbol Fase prèvia II Trofeu Inter-Associacions:

PENYA BARCELONISTA - A.C. FENT CARRERANY

Lloc: Poliesportiu Municipal de "Sa Font".

19'00 Partit de futbol femení.

3er i 4art. lloc del II Trofeu Mare de Déu de la Salut.

20'00 Gran Final del II Trofeu Mare de Déu de la Salut.

Lloc: Poliesportiu Municipal de "Sa Font".

DIA 4 DE SETEMBRE, DIVENDRES

16'00 Trial Sin, Campionat de Balears.

Lloc: Plaça des Pou.

Organitza: Motor Club Cop de Gas.

18'00 Cercaviles amb la Banda de Tambors i Cornetes de maria.

19'00 Inauguració exposició dels treballs realitzats a les II Jornades Culturals i Esportives 1992

Lloc: "Sa Capella Fonda"

19'30 Mostra de pintura damunt roba i fang.

A càrrec de na Maria Lluï Galmés

Lloc: "Sa Capella Fonda"

Organitza: Col·lectiu Sa Capella Fonda.

20'30 1ª Ronda del XII Torneig d'Escacs Obert Individual.

(Altres rondes els dies 11, 12, 18, 19 25 i 26)

III Torneig Infantil d'Escacs.

Lloc: Carrer de Sant Miquel, 11.

Del 4 al 26 de Setembre.

Organitza: Club d'Escacs Maria de la Salut.

21'30 Inauguració exposició de pintura

A càrrec de Pep Roig.

Lloc: "Sa Capella Fonda"

Organitza: Associació Cultural "Fent Carrerany".

22'00 Nit de màgia a "Sa Capella Fonda".

Organitza: Col·lectiu Sa Capella Fonda.

DIA 5 DE SETEMBRE, DISSABTE:

9'00 Carreres ciclistes categories: Alevins, infantils, fèmines, socials i locals.

Lloc: Circuit "Es Rafal".

Organitza: Club Ciclista Maria de la Salut.

10'00 Ginkama per a cotxes tot terreny.

Lloc: Son Gili.

Organitza: Motor Club Cop de Gas.

16'30 IV Torneig Escacs Mare de Déu per a equips.

Equips: Costa de Calvià, Alcúdia, Manacor i Maria de la Salut.

Lloc: Plaça des Pou

Organitza: Club d'Escacs de Maria

17'00 Tirada de guatleres pels socis

Lloc: Son Roig.

Organitza: Societat de Caçadors "Sa Gautlera".

18'00 IX Concurs de Dibuix

Lloc: Plaça des Pou.

Organitza: Motor Club Cop de Gas.

19'00 Cercavilles amb ses xeremies.

19'30 Final de consolació i gran final del X Torneig de Futbet.

Lloc: Poliesportiu Municipal de "Sa Font".

20'30 Pregó de Festes

A càrrec de Na Joana Gual Frau.

Lloc: Casa de la Vila.

23'00 Verbena amb el conjunts:

*Aqua Vitae.

*Voltors & Nicki Collins.

Lloc: Plaça des Pou.

DIA 6 DE SETEMBRE, DIUMENGE:

9'15 Cercaviles amb la banda de Tambors i Cometes de Maria.

10'00 Proves de velocitat cotxes tot terrenys.

Lloc: Son Gili.

Organitza: Motor Club Cop de Gas.

10'30 Campionat de Balears de Tir de Fona.

Lloc: Poliesportiu Municipal de "Sa Font".

11'00 Proves de resistència per a cotxes tot terreny.

Lloc: Son Gili.

Organitza: Motor Club Cop de Gas.

12'30 Pal ensabonat.

Lloc: Plaça des Pou.

16'00 Carreres de minimotos.

Lloc: Circuit urba.

Organitza: Motor Club Cop de Gas.

18'30 Festa infantil "Sa Nostra".

22'00 Ball de bot amb el grup Tàperes en Festa.
Patrocina: "La Caixa".

DIA 7 DE SETEMBRE, DILLUNS:

10'00 Trial sin Campionat Maria de la Salut.

Lloc: Sa Plaça de dalt.

Organitza: Motor Club Cop de Gas.

12'00 Jocs infantils.

Lloc: Plaça des Pou.

Organitza: Grup d'Esplai "Es Rebrot".

16'00 Cloenda del curset de natació.

Lloc: Poliesportiu Municipal "Sa Font".

Organitza: Associació de Pares d'Alumnes.
(A.P.A)

18'30 Joies i cucanyes.

Lloc: Plaça des Pou.

Organitza: Motor Club Cop de Gas.

23'00 Play Back

Lloc: Plaça des Pou.

DIA 8 DE SETEMBRE, DIMARTS:

9'30 Cercaviles amb la Banda de Tambors i Cometes de Maria i xeremies.

11'00 Ofici solemne.

12'30 Curses Populars.

(de sac, de cercol, a peu, jocs populars, de baldufes, etc...)

Lloc: Plaça des Pou.

17'00 Carreres de motorets.

Lloc: Es Pou Nou.

Organitza: Motor Club Cop de Gas.

18'00 Festa homenatge als nostres majors.

Organitza: Associació de la 3ª Edat.

Patrocina: Banca March

19'30 Partit de futbol.

Final del II Trofeu Inter-Associacions.

MOTOR CLUB COP DE GAS - GUANYADOR FASE PREVIA.

(Guanyador de la 1ª edició).

Lloc: Poliesportiu Municipal de "Sa Font".

20'00 Banda de Música d'Algaida.

Lloc: Plaça des Pou.

Patrocina: La Caixa.

23'00 Verbena amb el conjunts:

*Bogueie

*Samba

Lloc: Plaça des pou.

DIA 9 DE SETEMBRE, DIMECRES:

17'00 Exposició-Concurs de plantes.

Lloc: Sa Plaça des Pou.

22'00 Nit de teatre.

Obra: L'amor venia en taxi.

A càrrec de la companyia "Teatre prima" de Sineu.

PREGÓ DE LES FESTES DE 1991 A CÀRREC DE MIQUEL FULLANA I LLOMPART

Bon dia a tots i salut per molts anys.

Quan vaig tenir notícia que uns bons amics nascuts a Maria desitjaven que jo vengués aquí per fer el pregó d'obertura de les Festes patronals de la vostra Vila, sincerament vaig quedar tot sorprès, me vengué bé de nou. La veritat és que jo, donada la meva professió, que no és la de pregoner, mai per mai m'havia passat pel cap haver de fer-ne. Sabent, però, després, que també ho desitjava la Comissió de Festes i sobretot convidat pel Batle-President del Magnífic Ajuntament de Maria de la Salut, vaig sentir-me honrat acceptar-ho amb molt de gust. Tendria l'ocasió de reunir-me amb vosaltres fills i filles d'aquesta acollidora Vila: un poble sa, un poble hospitalari, un poble solidari, un poble honrat.

Terra que l'estimau com a la terra mare i també, per altra part, perquè és tenguda com una de les millors terres cerealcoles de la nostra Mallorca, on es fa el blat candial (dit en el sentit que el vulgue prendre), per obtenir un "nostre pa de cada dia" ben agradable.

Festes a les quals m'heu convidat, variades i atractives per a gust de tots, que vos desig a tots, grans i joves, les passeu amb alegrança, satisfacció i salut.

Jo vaig tenir ocasió de conèixer aquesta Vila per primera vegada amb motiu de la construcció dels edificis escolars que teniu fets de conformitat amb les necessitats de la moderna pedagogia i les exigències higièniques. L'any 1928 el Batle de Maria, Miquel Bunyola, autoritzà la petició a l'Estat de Madrid d'una subvenció de 30.000' - pessetes per a construir el primer Grup Escolar per a nines. Sens dubte, aquesta Escola anomenada "la de baix", es deu a la iniciativa i altruisme d'un dels mariers més distingits d'aquell temps: el Doctor en medicina Antoni Lluç Monjo, qui a més de regalar el solar, va bestreure els diners per a construir-la. L'11 de setembre de 1929 va esser a la vila de Maria dia de gran festa. L'Ajuntament a les 13 hores rebia el príncep Jaume de Borbó i el President del Consell de Ministres Miquel Primo de Rivera. No, aquell onze de setembre no era per celebrar la Diada Nacional de Catalunya. Varen inaugurar l'Escola. Jo no hi era present.

El juny de 1932, essent Batle de Maria

Jaume Bergues "Pastor", hi hagué un contracte entre l'Ajuntament i el metge Monjo referent a la construcció de l'Escola d'Alt; un grup escolar per a nins. Els plànols de la nova escola com els de la ja construïda es varen encarregar a l'arquitecte Guillem Forteza. Plànols en la formació dels quals jo hi vaig col.laborar. Si bé l'Escola primera, de nines, és més d'estil diguem-li mallorquí, el traçat de la segona és d'estil racionalista i d'un moviment constructiu de masses més agradables, potser, tal vegada motivat pel desnivell del terreny.

És d'alabar la inclinació i preocupació dels mariers pels assumptes culturals. Ja en aquells temps, es va donar preferència a la construcció dels dos grups escolars, que edificar una nova Casa de la Vila, de la que també se'n parlava realitzar.

Si bé, fou durant el període 1931-1936 de la Zona. República Espanyola que es posà de manifest a Mallorca el fet de trascendental importància de la cultura d'aixecar 45 Grups Escolars; també és de reconèixer que hi hagué ajuntaments conscients que, com el de Maria de la Salut, es varen avançar a construir noves escoles: Valldemossa, l'any 1923-1925; Vilafranca de Bon Any, l'any 1926-1928; Muro, el 1923-1925 Bunyola, el 1926-1928; sa Pobla, el 1927-1929 i Santanyí, el 1927-1930.

Perquè era ben trist veure el que passava en el règim monàrquic d'abans de la República en

quant a construir noves escoles. Pocş eren els projectes d'aquesta mena realitzats. No passaven més enllà d'esser somnis en les ments clares d'uns comptats ciutadans d'ideal elevat.

És mal de creure sense haver-ho vist, com eren els vells locals de les escoles públiques (principalment les dels pobles), on amb resignació o amb disgust, els infants mallorquins de casa modesta hi havien de passar tancats les cinc hores escolars de cada dia. Locals bruts, ruïnosa, mala claror, insuficients. La majoria d'ells davall teulada, que els feia fred a l'hivern. Record haver-ne vist un d'aquells locals vells, instal·lat damunt mateix de la presó, davant de la porta de la qual els escolars havien de passar per pujar el porxo-escola ple de goteres quan plovia que obligaven haver de fer córrer els bancs del seu lloc.

I si mal no record, el porxo-escola descrit, era a la vila de Santanyi; abans de construir-se una de les Escoles més belles i ornamentades de Mallorca, Grup Escolar tot fet d'una pedra extreta de les pedreres de la mateixa vila. Contaré una anècdota:

L'Escola de Santanyi es començà essent Batle de la Vila, Llorenç Bonet alies "Ferrereta", persona distingida i altruista que va regalar el solar. L'Estat la subvencionà amb cent mil pessetes. Però quan es va acabar el Grup Escolar l'any 1930, ja hi havia un altre batle a la Vila. No diré el nom, però sí la professió: era metge, el qual es va negar a posar l'escola en funcionament i digué que les convertiria en sestadors o amuriadors, com diuen als santanyiners als llocs on s'ajeuen les ovelles en fer molta de calor. Les noves Escoles les va haver d'inaugurar l'any 1931 el primer Governador republicà de les Balears, Francesc Carreras i Reura.

Tots sabem que Maria de la Salut, en temps antics, pertanyia a Santa Margalida com un llogaret foraviler. Quan el 1820 obtingué el títol de Vila, però que fou el 1836 quan pogué constituir el seu primer Ajuntament.

Ferem un breu comentari històric.

Quan el rei en Jaume I de Catalunya i Aragó, l'any 1229 va conquerir Mallorca venent els musulmans que la posseïen, la va trobar, segons els historiadors, completament desproveïda, mancada de tota administració orgànica.

Aleshores l'illa estava dividida en 12 districtes: **ALMALUTX** (l'actual Escorca), **ARTA**, **BUNYOLA**, **CAMARROSA** (Sencelles), **CIUTAT**, **INCA**, **MANACOR**, **MONTUIRI**, **POLLENÇA**, **SINEU**, **SOLLER** I **MURO**. El

districte de Muro contenia les viles actuals de Llubi, Santa Margalida i Maria. Tenia una extensió de 202'26 quilòmetres quadrats i el seu nom corresponia a "ALGEBELI" islàmic per la seva situació defensiva, elevada a 117 metres sobre el nivell de la mar.

En el repartiment de l'illa convingut entre el rei En Jaume I, els barons i altra gent armada, la part adjudicada al Comte Hug d'Empuries, al Bisbe de Girona i a l'Abat de Sant Feliu de Guixols, fou precisament el districte de Muro, a més, dos terços del districte de Sóller i la meitat de l'Albufera.

Santa Margalida que abans de ser Vila s'anomenava Santa Margalida de Muro, el rei Jaume II de Mallorca, erigí la seva població en Vila independent l'any 1300.

Acabada la batalla entre musulmans i cristians, com a conseqüència de la mort de molts de combatents i lògica expatriació de la població musulmana, l'illa va sofrir una minva considerable d'habitants, però prompte va esser reposada per la permanència definitiva de combatents catalans i alguns mahometans i també per la immigració procedent majoritàriament de Catalunya i també de Perpinyà i Montpeller; gent que vengué per a beneficiar-se de les avantatges que es concedien als nous pobladors de Mallorca.

Per la crònica reial es sap que en aquella època, la població estaria escampada pels camps, sense formar nuclis compactes d'edificis, sinó petits llogarets i cases aïllades: alqueries o rafals.

Maria va sorgir d'un petit llogaret situat al voltant del Santuari de la Mare de Déu de la Salut, construït al darrer quart del segle XVI i que més tard esdevingué vicaria sufragània de Santa Margalida. El lloc ocupat pel dit santuari, segons els historiadors, era el que abans ocupava una antiga alqueria islàmica del districte de Muro.

En referència al nom de vostra Vila, s'ha dit que es suposa que l'advocació del mon de Maria procedeix del temps de la dominació romana en que va començar a introduir-se el cristianisme a Mallorca. Jo diria que el nom de Maria de la Salut es volgué posar en recordança de la imatge religiosa que el rei Jaume I volgué en la seva companyia durant la perillosa empresa de conquerir l'illa de Mallorca. Imatge que es guarda a l'església de Sant Miquel de Ciutat.

Segons l'historiador E. Molist i Pol, el rei En Jaume I, en agraïment a la notable partici-

pació de ciutadans tarragonins en l'expedició a Mallorca, abans d'embarcar-se al port de Salou, va resar a l'església romànica Santa Maria del Miracle, el temple més antic de Tarragona, invocant la verge Maria la protecció pròpia i la dels seus acompanyants.

Quan Llubí aconseguí constituir-se en Vila i Municipi independent, separant-se del terme de Muro al març de 1813, Maria, malgrat no haver pogut aconseguir la seva en els nombrosos intents fets al llarg del segle XVIII, el 1813 tornà sol·licitar separar-se de Santa Margalida, però si bé obtingué el títol de Vila el 1820, com ja ho hem dit, fou el 1836 quan Maria pogué constituir el seu pimer Ajuntament.

I és que aquest sentiment d'independència, no solament el tenen els pobles o nacions petites, històricament i culturalment diferents d'unes altres més grans i poderoses que les dominen, sino que també es troba, aquest noble sentiment, entre el pobles germans, el més petit dels quals també té el desig d'autoadministrar-se.

El sentiment de gelosia i d'independència el trobam innat en l'home des de la més remota antiguitat, fins i tot en l'home primitiu.

La primera època cultural de Mallorca, el 1300 abans de Crist, coneguda amb el nom de cultura de les coves, l'illa estaria poblada per gent pacífica que es dedicava a l'agricultura i a la ramaderia, una espècie de "Illa de la Calma". Gent que vivia ocupant barraques i coves naturals i també fetes per ells mateixos. Segons els arqueòlegs, els avantpassats d'aquella gent pacífica, era un poble mariner i agoserat procedent de la Mediterrània oriental i probablement a través de l'illa de Sardenya o la de Malta. Anys més tard, el 654 abans de C. els cartaginesos fundaven "Ebusus" (Eivissa). S'establiren a Eivissa per diverses raons: perquè la població que hi trobaren era escassa i fàcil de subjugar, per l'existència de les salines; el port era dominat des d'un pujol i l'illa estava situada prop de la costa peninsular i la del nord d'Àfrica. També provaren d'ocupar "Clumba" (Mallorca) però desistiren davant el caràcter indòmit dels habitants d'aquella terra, ara la nostra, defensada pels valents foners.

Llegiré una composició poètica de Miquel del Sants i Oliver, figura cabdal de les nostres lletres.

EL FONER

Esgarrit i ombrívol, enèrgic, indomable,, d'aquells que no se vincien al jou de l'estranger,

quan l'illa té retuda Cartago formidable, rondeja, en les nits clares, un dissortat foner.

¿Què ha vist damunt el dolmen, antic i venerable,
que el pas detura i s'inflen els músculs com d'acer?

És de Baal un idol, lluent i espaventable,
que ha duit de llunyes terres el poble mercader.

Pel cos del baleàric freda suor degota;
del fons del pit com un frenètic clam;
descorda la bassetja, per prendre un roc
s'acosta.

Brunzint se'n va la pedra més ràpida que el llamp,
i amb vigorós estrèpit se sent que, lluny, rebota
de l'idol sanguinari, ferint el front d'aram.

Unes paraules sobre la nostra llengua.

Segons els lingüístics, el català és una de les llengües neolàtines o romàniques que es formà durant el curs del segle, basades en la descomposició lenta del llatí vulgar, i també una de les llengües més unitàries. Com sabem, i desgraciadament hi ha mallorquins analfabets en la seva pròpia llengua que no volen entendre, el mallorquí és una varietat dialectal de la llengua catalana. Si bé en totes les llengües romàniques hi ha diferències dialectals; en la llengua catalana col·loquial no malmeten el sentiment d'unitat de la llengua. Un ciutadà que parli el català del Principat s'entén perfectament amb un del Regne de València, de les nostres Illes, com també amb un Rossellonès o de l'Alguer.

A l'escola de la meua infància, a la primera Escola Graduada de Mallorca, tots els mestres, mallorquins i castellans, obligatòriament dins les classes parlaven el castellà i en castellà ensenyaven. Nosaltres els escolars, mallorquins i forasters, tot d'una que sentien sonar la campana per anar a jugar al pati o per sortir de l'escola, triomfava en general entre els al·lots, la llengua mallorquina.

Avui en dia, a Ciutat, la majoria de mestres, a les classes parlen català i ensenyen en català; però s'esdevé el cas que els escolars al sortir de classe per jugar en el pati d'esbarjo o quan surten de l'escola, la majoria es posa a parlar en castellà. Sens dubte influència dels fills d'inmigrants castellans sobre els al·lots mallorquins

Salvar la nostra llengua és feina de tots.

El II Congrés Internacional de la Llengua Catalana volgué ésser d'una banda un congrés rigorosament científic i alhora pretenia aconseguir una gran participació popular, amb la idea de crear una dinàmica social que afavorís la normalització de la llengua catalana.

Dentre els parlaments que es feren, tots dignes de menció, aquí vull recordar uns paràgrafs del que va dir el benllogat amic Josep Maria Llompart sobre els mínims imprescindibles per aconseguir una vertadera i definitiva normalització de la nostra llengua.

"És necessària una presència i integral del català en els centres d'ensenyament. No tan sols com assignatura que cal estudiar i aprovar, sinó com a clima lingüístic del centre, i no equiparat, com a la pràctica es fa, a una llengua estrangera i secundària, sino d'acord amb el títol de llengua pròpia del país que reconeix l'Estat d'Autonomia; Llei Orgànica de l'Estat espanyol.

És necessària una presència constant i creixent del català en els mitjans de comunicació: premsa, ràdio, cinema, espectacles. És en aquest sector on caldria concentrar els esforços més intensos, perquè d'ell depèn primordialment que el català recuperi la seva funció de llengua d'ús quotidià i que s'alliberi del perill de llatinització, es a dir, d'arribar a ésser una llengua cada cop sia més sabuda i prestigiosa, però cada vegada menys emprada.

És necessària una presència constant i absoluta del català en el carrer, en els rètols oficials i particulars, en els anuncis, en els cartells, en les indicacions i avisos. No hem de tenir por d'ésser radicals en aquest aspecte, ni cometre cap descortesia envers els qui no pertanyen a la nostra comunitat lingüística.

I finalment és necessària una presència constant i exclusiva del català en les relacions familiars i humanes en general, erradicant d'una vegada i per sempre aquell complex de inferioritat lingüística que ha empès molts de mallorquins a abandonar, en aquesta casta de relacions, el seu idioma propi, convertint-se així en una pàlida, penosa i a vegades grotesca imitació d'ells mateixos".

Qualque cosa positiva s'ha aconseguit de les apuntades, però sempre encara ens resta molta feina a realitzar.

Si desgraciadament existeix "menfotisme" dins un sector de joves esgarrats; per altra banda és digne de tenir en compte l'existència d'una massa de joventut sana, tant

dins la part forana com a Ciutat, que van creixent de cada dia més posseïdors d'una clara consciència lingüística i preocupats en la tasca activa de salvació de la llengua catalana i de la seva normalització.

Bé, no vull que me passi per alt, a les acaballes d'aquest pregó deixar de parlar de les admirables activitats culturals d'aquesta petita i a la vegada gran Vila de Maria de la Salut, activitats de les quals me n'he pogut assebeitar fullejant la revista que edita l'Associació Cultural "FENT CARRERANY", nom que el trob ben original i que té molts sinònims: tirany, caminói, senderó, viarany. Camí estret, obert cap al lloc on és desitja anar, i que també es diu "drecera" quan hom té pressa d'arribar'hi. Enhorabones a l'Escola de Música, al Club Ciclista, al Club d'Escacs i a la Massa Coral i per la inauguració de la Biblioteca Municipal.

Sobre el nacionalisme que s'ha desenvolupat a Mallorca al llarg d'aquest segle, en el capítol de realitzacions positives cal assenyalar la producció d'una cultura escrita important que ha servit per donar prestigi social l'idioma i per a posar en evidència que la identitat cultural dels illencs coincidí amb la de Catalunya.

L'any 1919 a la sala del "Centre Català", es feren 5 conferències sobre regionalisme:

-Què és el nostre regionalisme? Antoni M. Alcover.

-Sociologia del regionalisme. Benet Pons i Fabregues.

-Regionalisme a Anglaterra i Suïssa. Lluís Martí Ximenes.

-Mallorquinisme. Llorença Riber. Pre.

-Mallorca i la nacionalitat catalana. Miquel Ferrà

El 1918 a l'Orfeó Mallorquí, sobre l'Autonomia a Mallorca Guillem Forteza i altres a l'Associació per la Cultura de Mallorca. Però aquesta cultura escrita i parlada solament arribava a una minoria social.

Mallorca mai ha tengut líders nacionalistes que s'hagin acostat a les masses populars per a donar-les el vertader amor que ha de tenir un poble a la seva llibertat política i cultural, rebutjant tota opressió externa.

ALS JOVES

Pensem el que podrien ser els pobles de llengua catalana:

exemples de llibertat i glòria.

Pensem en els grans homes, homes nostres, eminents forjadors d'una esplendor passada.

Herois aquells, que tant en temps advers
com favorable, tot ho donaren per honorar la
patria.

Mirem, ara, el que som, dins la barreja;
pitjor, el que semblam: indiferents; esclaus.

Quan hi pens: els ulls me guspiregen
i no sé el que sent dins mi que m'encoratge.

!Despertem ja, germans,
fills de les terres d'una mateixa parla!

Despertem d'aquell mal són letàrgic i envilidor.
Recobrem la dignitat de poble
amb voluntat d'esser! siem qui som!

Hereus legítims d'aquell seny famós:
amb fe, tots a la una,
deixant de banda polítiques vanes:
matisos de color.

Forgem el present per un futur millor.
Mirem de cara a Europa.

Ja s'endevina la claror d'una alba nova
que ha d'arruixar, desintegrant-les,
malèfiques tenebres.

L'aliança ideal de pobles lliures
i d'amples horitzons, no es farà esperar.

Quan soni l'hora, entre els païssos d'alta civilitat,

volguem que els nostres, també puguin
esser'hi,

recobrar i units pel vincle ètnic de la llengua
mare.

I així, reintegrats,

amb els braços oberts i la veu clara,
dialogant amb els veïnats

per a la pau i el benestar de tots,

puguen esser llavors, amb plena llibertat
més catalans encara.

Miquel Fullana i Llompart

XERRADA SOBRE CULTURA POPULAR

Sa mica de xerrada que breument he de fer
anit, és sobre cultura popular. Hi ha dues
paraules que són i haurien de ser sagrades per
un poble. Dues paraules que són es fonament i
s'arrel de tot un poble. Aquestes paraules són:
cultura i progrés.

Quan han anunciat en es programes sa
conversada d'anit, a sa paraula cultura, que és
un substantiu, hi han afegit un adjectiu que es
diu popular. Aquesta paraula de popular so-
braria. Sa cultura o és popular o no és cultura. Sa
cultura o és des poble o no és cultura. Per tant,
quan deim cultura, ja volem dir popular. I tot
això seria com una redundància, com si per
anunciar es pa, diguéssim pa panificat, pa de
farina. Sa cultura és sempre popular.

Vos diré dues paraules només de lo que és
sa cultura. Sa cultura és sa fidelitat en es valors
des nostres pares. Cultura és sa fidelitat a sa nis-
saga. Cultura és sa fidelitat en es nostre poble.
S'altre dia, escoltant un il·lustre psiquiatre, en
Garcia Sevilla, germà d'un pintor que se cotitza
molt, mos donava una gran lliçó de lo que és sa
cultura. Mos va explicar, i a mi me va agradar
molt, que sa cultura se podria definir com es
codi biològic de supervivència. Sa cultura és
s'arrel des nostres xuclars. Sa cultura és una soca
d'on mos ve la saba. I aposta ell explicava que hi

ha animals, animalons petits que tenen més
cultura que aquesta bestiola humana d'home.
Per exemple, amb aquest sentit, ses formigues
tenen més cultura que ets homes, perquè tenen
un codi biològic de supervivència, una fidelitat
a sa seva biologia i a sa seva nissaga, com ses
abelles, més forta que noltros. Cultura, per tant,
és aquesta arrel de poble. Cultura és aquesta
nissaga. Cultura és aquesta fidelitat a tot lo que
duim i portam des nostres pares.

Mentres que progrés seria sa capacitat de
viure oberts en el món. Seria la capacitat
d'enriquir-nos amb tot lo que hi hagi en el món.
Progrés seria sa capacitat de tenir ses portes i
finestres obertes. I anit, en què quedin molt
poques coses clares, si voldria, en aquesta plaça
de Maria de la Salut, amb tota sa meva ànima,
que mai de mais hi pot haver un enfrontament
entre cultura i progrés. Quan ve el progrés en es
nostre poble i en nom des progrés mos espenya
una paret seca, no és progrés. Quan ve es
progrés en es nostre poble i mos lleva es cossis i
ribells i mos posa ribelles de plàstic, això no és
progrés. Quan ve es progrés en es nostre poble i
mos enderroca una finestra coronella, això no
és progrés: és un atemptat. Mai de mai hi pot
haver una oposició entre cultura i progrés.
Cultura i Progrés sempre van units. Es vertader

progrés és aquell que promociona sa cultura d'arrel, sa cultura des nostre poble.

Però també hauríem d'entendre que si noltros tenim una gran cultura, si noltros conservam tots es mots de sa nostra llengua, noltros sabem totes ses tradicions, conservam tots es costums, sabem ballar com ballaven ses nostres padrines i es nostres padrins, però aquí s'acaba tot, serfem com unes genetes de forat; serfem raça preciosa, nissaga extraordinària, però serfem animalons de pleta. Quan un poble té cultura és quan realment s'obri a tot el món. Quan s'aferra a lo seu, quan està arrelat dins sa seva terra, és quan llevonces obri ses branques a tots ets aucells que venguin de qualsevol part del món. Però, quan un abret no té força i és un petit brancó, s'aucell que ve l'esbrancaria.

Ara per acabar, voldria dir-vos quins són ets estalons d'aquesta cultura, quins són ets estalons de sa nostra cultura. Només els vos anunciaré. Sa nostra cultura té com estalons ses tradicions. Sa nostra cultura té com estalons s'arquitectura. Sa nostra cultura té com estaló i fonament sa menjua. Un poble té cultura per sa boca. Sa cultura comença a sa taula i comença a s'arc de s'entrada. Sa cultura comença a sa viga des sòtil. S'arquitectura, sa menjua, ses tradicions, ses panades i robiols de pasqua, etc. Això és sa base, en part, de sa nostra cultura.

Com han ensenyat aquest estiu en es vostres fills també és cultura la nostra artesanía. Saber fer un paner, un cove i un senalló, un canyís en caramutxes i canyes. Això és sa cultura, però jo, per desgràcia, no vos ne podria parlar massa. Les sé com voltros. De s'arquitectura tal volta tampoc hauria de venir un arquitecte. De

sa menjua, massa cuiners i cuineres veig aquí que tots feis una cuina esplèndida. De lo que si vos podria parlar un moment, és de què sa base de sa nostra cultura està a sa nostra llengua. Aquella persona que sabés totes ses llengües del món i parlàs s'anglès com sa cussa de la reina d'Anglaterra, que ja és un anglès perfecte; si sabés més francès que tots es francesos junts que ho fan beníssim; i sabés més alemany que Déu, però no sabés ses paraules nostres, és un incult. Aquest no té cultura. Aquest té il.lustració, filosofia i lletres com diu en Blai Bonet.

Però la cultura la tenen aquelles persones que coneixen mot per mot sa nostra llengua. Sa cultura la teniu voltros i la tenim sempre que conservam. Aposta jo, avui vull retre un homenatge damunt aquesta plaça, a ses persones que me donaren cultura, els meus professors de llatí, de francès, filosofia i teologia; professors de psicologia i psicoteràpia, que eren molt bons, me donaren il.lustració. Però jo a sa cultura ja la duia dins sa sang. Sa cultura l'he rebuda de mon pare i de ma mare. Jo no tenc més cultura que aquesta i així he pogut escriure quinze llibres. No tenc més cultura que sa cultura que me batega dins cada vena meva. Sa cultura l'he apresada de voltros. Cada any, a Nadal, dins sa capella fonda, feim sa càtedra més extraordinària de sa cultura del món, perquè allà hi ha ses arrels i ets ormejos. Allà hi ha sa força d'aquest poble. Jo sé cuina, un poquet, i jo he après cultura aquí i la vaig aprendre amb madò senyora. Jo vaig aprendre a fer es frit cultural. He après d'en Benet i la seva dona, perquè això és sa nostra cultura.

Jaume Santandreu i Sureda

LA SERRA DE TRAMUNTANA, PARC NATURAL (SEGONA PART)

Edificacions i obres públiques, principal amenaça per al futur de la Serra.

Malauradament, no tot és bellesa i harmonia a la Serra. Algunes urbanitzacions i parcel·lacions (Cala Sant Vicenç, Es Guix, Cala Tuent, Port de Sóller, Port de Sóller, Port des Canonge, Son Nét, Sant Elm, etc), fins i tot a sòl forestal, ja fa temps que han profanat el que hauria d'haver estat per a sempre un santuari paisagístic intocable. És ceert que la llei d'Espais Naturals, aprovada pel Parlament balear el Gener de 1.991, representa una passa endavant, en limitar molt l'edificabilitat a determinades zones de la Serra (les que reben la qualificació d'ANEI); però a la resta de la Serra (zones catalogades com a ARIP) s'hi manté la possibilitat d'edificar fins a més de 30 xalets per quilòmetre quadrat -una verdaera aberració- i les empreses immobiliàries s'apresten a no perdre aquesta oportunitat.

També són una amenaça per a la Serra certes obres públiques, planificades sense tenir per res en compte l'escenari natural on s'han d'implantar: nou traçat (condicionament, en el llenguatge oficial) de les carreteres de muntanya; túnel de Sóller (un regal per els especuladors); obres hidràuliques, com ara la conducció de l'aigua de Sa Costera cap a Palma, o algun projecte periòdicament reviscolat de nou embassament; obertura o asfaltat de nous cam-

Voltor. [XA]

Balearonethes sesrodesanus, crustaci endèmic d'una cova de Pollença. [HD]

ins, fent una utilització més que discutible de les ajudes de la CEE per a regions econòmicament deprimides; noves esteses d'alta tenció; noves pedreres en projecte; far previst a la Punta Beca; etc.

Els boscos, i en particular el que queda dels alzinars, pateixen greus agresions (tales abusives, obertura de pistes, eixermaes indiscriminades, etc), davant la passivitat de les autoritats competents, promeses a considerar que l'únic enemic de la riquesa forestal són els incendis. I fins i tot els torrents estan en perill, a causa de la contaminació produïda pels productes de neteja de les plantes embotelladores.

L'excursionisme massiu i poc respectuós causa també un impacte greu en la Serra:

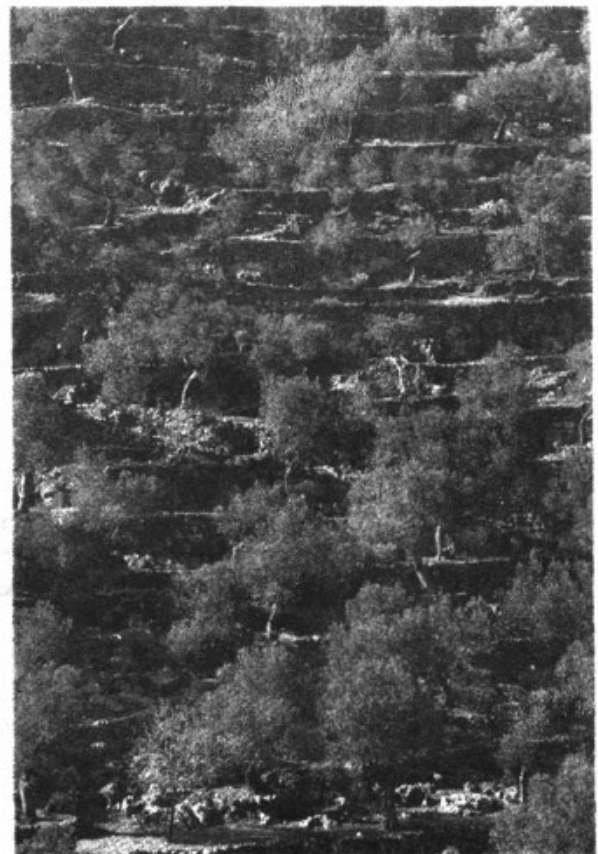
El Puig Major, des de la Serra d'Alfàbia. [JJ]

Camí empedrat. [JG]

Els Aljubets de Planícia. [JJ]

Conjunt de marjades. Rota des Carter. [JG]

brutícia abandonada a qualsevol lloc, o simplement enterrada; pintades a les roques i els arbres; vandalisme contra els béns de les possessions; freqüentació d'un habitat fràgil com són les coves; molèsties a la fauna (escalada a penyals on crien aucells de presa amenaçats); etc.

És obvi, per tant, que tots (governants, pagesos, veïns, excursionistes, veïns, etc) tenim una part important de responsabilitat en la conservació dels tresors naturals i culturals de la Serra. Actuem en conseqüència.

Com serà el Parc que volem per a la Serra.

Evidentment, la declaració d'un Parc Natural de 800 Km², que afecta una vintena de municipis i, compta amb prop de 60.000 habitants, no solament ha de respel principal estímul per al desenvolupament socioeconòmic dels habitants de la Serra (ajudes per al manteniment de l'agricultura, denominació d'origen per als productes del Parc, turisme verd, etc). La Serra ha de ser un Parc obert, per descomptat als residents, però també als visitants (turistes i excursionistes) que acceptin unes normes de respecte envers l'entorn. Hi ha nombrosos exemples de Parc així a tot el món.

L'objectiu fonamental del Parc Natural ha de ser protegir els valors naturals i culturals de la Serra. Això implica sobretot evitar noves urbanitzacions i parcel·lacions, així com aquelles obres públiques que causin un impacte ambiental desmesurat. L'explotació forestal hi ha d'estar sotmesa a una regulació més estricta; els alzinars estaran totalment protegits, i l'Administració incentivarà la seva preservació. El Parc ha de cobrir tota l'extensió de la Serra, no tan sols el municipi d'Escorca o les finques de propietat pública, com pretèn la iniciativa (massa tímida) de Parc promoguda pel Govern Balear.

Explicada correctament, la idea del Parc Natural de la Serra de Tramuntana hauria de ser rebuda per tothom, amb l'única excepció de promotors immobiliaris i enginyers de la vella escola. Tota la resta (propietaris, pagesos, caçadors, autoritats locals, veïns, etc) haurien de fer un front comú amb els ecologistes en la reivindicació del Parc, sense escoltar la demagogia fàcil que segurament algú farà en contra (dient coses tan absurdes com que se prohibirà caçar, que no esterà permès ni canviar una teula, etc).

Signat pel Grup Balear d'ornitologia i defensa de la naturalesa

BULLIT DE NOTÍCIES

FERRAN PIZÀ PARTICIPA A UN CURIÓS LLIBRE

El pintor pobler Ferran Pizà, que va regalar a la nostra Associació un quadre després de la seva exposició a Sa Capella Fonda l'any passat, també ho ha fet a Colònia, Berlín i Grècia, i ha participat amb el també pobler Toni Gost en la creació d'un llibre únic en el món. És un llibre únic ja que els seus autors no n'han publicat més que un exemplar, i fins i tot una escultura il·lustra un dels seus poemes. El seu títol també és molt curiós: "Esquizofrenia lila arrel quadrada de 13". La col·laboració de Ferran en el llibre ha consistit en la il·lustració dels 13 poemes que va fer Toni Gost. El llibre va ésser presentat a la seu de la Fundació ACA de Búger i allà ha quedat dipositat.

OBRES A LA RECTORIA I UNA RIFA D'UN QUADRE

La teulada ja està acabada. Ara ja estan aterracant les parets per dedins. Per tal d'ajudar a pagar el cost d'aquestes obres s'està rifant un quadre a l'oli del pintor Antoni Falcó, el qual recentment exposà la seva obra a SA CAPELLA FONDA. Se'n feren un total de quatre mil paperetes i sembla que gairebé ja s'han venudes totes. La pintura, obsequi de l'artista, representa una imatge del poble de Maria.

CANVI DE SECRETARIA L'AJUNTAMENT

El secretari de l'ajuntament, en Bartomeu Marimón ha passat a exercir el seu càrrec a l'ajuntament de Santa Margalida, amb una comissió de serveis. Li desitjam que tenguí sort en la seva nova feina. Diuen que ara, a Maria, compartirem un mateix secretari amb el poble de Vilafranca.

ASFALTAT DE CARRERS

Les dues empreses que fan la primera i la segona fase del clavegueram han començat a asfaltar les síquies que havien obert. No ens facem massa il·lusions però, perquè l'únic lloc on quedarà llest serà a la plaça i als seus voltants ja que estam en temps de festes. La resta encara en tindran per estona de menjar pols.

MORT A LA PISCINA DEL POLISPORTIU

Un trist esdeveniment tengué lloc a la piscina municipal aquest passat mes d'agost. Els encarregats de la piscina varen treure el cos sense vida de Mateu Puig Flechas, de 53 anys, natural de Sóller i veí de Palma. A pesar dels intents per recuperar-lo res no es pogué fer. Des d'aquestes pàgines volem donar el condol a la seva família i especialment al seu germà en Francisco Estarellas. Descansi en pau!

BULLIT DE NOTÍCIES

ACABA EL CURSET D'INFORMÀTICA

Ja ha acabat el curset d'informàtica que es feia a la Casa de Cultura. S'han acomplert poques de les perspectives que hi havia de bon començament. Les dietes no s'han cobrat i respecte de la feina als qui acabassin el curset res de res. De col·locar la meitat de la gent, al final només tres han aconseguit feina

CONCURS CARTELL DE FESTES

El concurs que fa l'ajuntament per tal de trobar un cartell que serveixi de portada al programa de festes ha quedat desert. Ignoram la participació que hi ha hagut i el per què de la decisió de declarar-lo desert.

LES CLASSES COMENCEN DE BELL NOU

Passat festes comencen les classes per als

nostres nins. Si no hi ha variacions al calendari escolar les classes començaran el dilluns dia 14 per a Primària i a començaments d'octubre els de Secundària. Ja ho sabeu al.lots i al.lotes. Aprofitau bé aquests quinze dies que encara us queden.

SES TARRAGONES A LA REVISTA EL TEMPS

A la revista EL TEMPS ha sortit, dins de l'apartat dedicat a la gastronomia, una ressenya del restaurant de Ses Tarragones. En aquesta ressenya es fa referència a la gent que duu el restaurant, al fet que allí s'hi celebren les Trobades per a la Independència i a la bona teca que diuen que no està gens malament. El plat que es dóna de referència és "Burballes amb conill". Si no sabeu com ho fan a Ses Tarragones ja ho podeu saber copiant la recepta que surt a la revista. Que vos faci bon profit!

Alumnes del curs d'informàtica

Demografia

ENS HAN DEIXAT:

L'amo en Toni Mas Pastor que morí el passat 30 de Juliol, a l'edat de 88 anys. Vivía al carrer Sa Quintana, 21.

L'amo en Miquel Vives Gelabert que morí el passat 31 de Juliol a l'edat de 84 anys. Vivía al carrer de Petra.

L'amo en Mateu Puig Fleixes, que morí el passat dia 2 d'agost a l'edat de 53 anys. Vivía, provisionalment, al carrer Sineu, 2.

Madò Catalina Font Castelló que morí el passat dia 27 d'agost, a l'edat de 85 anys. Vivía al carrer Lluna, número 12.

Què descansin en pau.

BENVINGUTS:

En Simón Mas Garau, que va néixer el passat 29 de Juny. Els seus pares són en Bartomeu Mas i na Margalida Garau.

Enhorabona als seus pares i demés família.

TELÈFONS D'INTERÈS

AJUNTAMENT	525002
	Fax 525194
UNIT.SANITARIA (Cita Prèvia)	525594
APOTECARIA	525020
ESCOLA DE DALT	525083
ESCOLA DE BAIX	525252
CA SES MONGES	525144
LOCAL 3ª EDAT	525564
PARRÒQUIA	525033
GESA INCA: AVARIES	500700
BOMBERS	085
AMBULATORI D'INCA	502850
SON DURETA(Centraleta)	175000
AMBULANCIES S.S. (INCA)	502850
AMBULANCIES	200362
RECAPTACIO DE TRIBUTS DE LA CAIB (INCA)	505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA D'INCA	505112
	505150

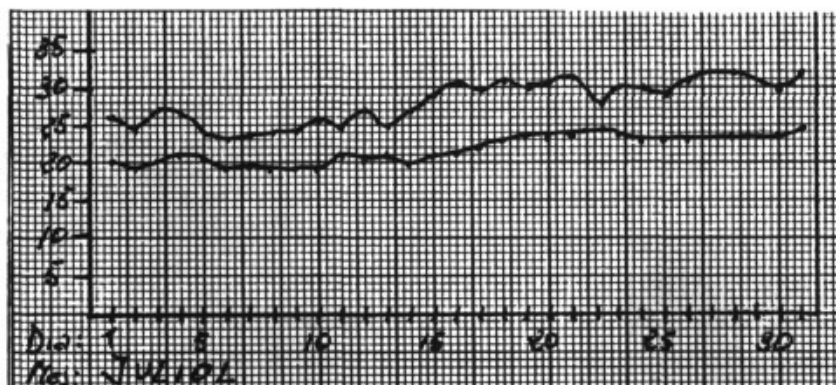
PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU:

Carrer Ponent, número 3.

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 h. al **855043**

- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al **520292**

- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anti-conceptius heu de cridar al **236624**

HUMIDITAT		Temperatura Màxima
Die 9	11	32°C (Dies 28 i 31)
Die 10	051	Temperatura mínima
		19°C (Dies 2, 6, 7, 8, 9 i 10)
TOTAL: 15 LITRES		Temperatura Mitjana
		24,7°C
		Mitjana màxima
		27,9°C
		Mitjana mínima
		21,5°C

GRÀFICA DE TEMPERATURES MÀXIMES I MÍNIMES

Temps passat

SETEMBRE DE 1.986

- Per un plantejament nou de les festes.
- Un ple desgraciat.
- Comença un nou curs. Cal perticipar.
- Vida i obra d'un glosador: L'amo En Toni Ginard "Biolet".
- Les festes d'antany.
- Passat i present del nostre ciclisme.
- Mostra de tapissos d'Antònia M^a. Garau.

SETEMBRE DE 1.987

- Les campanes de Maria.
- Sa Xerradeta amb Mossén Miquel Estades Lladó.
- Sa Comare Biniali.
- Comentari: Divagacions post electorals.
- Taller lúdic.
- La columna de la llengua: Revetles.
- Pàgina pagesa: Els cercadors d'aigua.
- Una vida anònima: II premi Font i Roig.
- Inauguració del nou local de Fent Carrerany.

SETEMBRE DE 1.988

- Programa de festes de Maria-88.
- Sa Xerradeta amb l'amo En Joan Colombram.
- La columna de la llengua: Sants, articles i diminutius.
- S'Albufera és un patrimoni de tots.
- Estat de comptes de Fent Carrerany.
- Excursió del Cor Parroquial a Sa Calobra.
- Canvi de les lletres de la façana de l'Ajuntament.
- Nou president de l'associació.

SETEMBRE DE 1.989

- Montblanc: una urbanització no necessària.
- El vellmarí.

- Festes patronals Maria de la Salut 1.989.
- Sa Xerradeta amb l'amo En Tomeu Ferriol Bergas.

-Acampada a Cala Murta.

- Feim Carrerany: Excursió a Sa Calobra pel Torrent de Pareis.

SETEMBRE DE 1.990

- La festa de dia 15.
- Exposició de Na Júlia Davis.
- Optimisme.
- Per molts d'anys.
- Memòria R.A.M.: Arriben les festes.
- Fent Carrerany, record del passat o projecte de futur?
- Tres enhorabones i tres alertes.
- Programa de festes patronals.
- Sa Xerradeta amb Jaume Mestre, President de Fent Carrerany.
- Problemàtica dels joves als Països Catalans.
- Les messes d'estiu: Mètodes i sistemes tradicionals.
- Aproximació a la història del Metge Monjo.
- La piscina municipal dona els seus primers fruits.

SETEMBRE DE 1.991

- Memòria R.A.M.: Tres anys a Lluç.
- Exposició de Ferran Piza a sa Capella Fonda.
- Sa Xerradeta amb Sor Francisca Negre Carbonell.
- Festes Populares (poemes de Jaume Santandreu).
- Jornades per la independència a Ses Tarragones: Angel Colom.
- La biografia d'una marianda: Antònia Bergas Ordinas.
- Estiu 91 a Super Espot.
- Feim Carrerany: Excursió al Torrent de Pareis.

II JORNADES CULTURALS I ESPORTIVES 1992

Del 8 al 22 d'agost s'han realitzat, a Maria, activitats recreatives, artesanals i esportives. Ha patrocinat l'ajuntament i han col·laborat directament un bon grup de voluntaris del poble. Hi ha que destacar el gran interès i entusiasme dels monitors i de les persones especialitzades en cada una de les activitats.

La labor artesanal, en uns treballs que antigament eren normals, com fer capçanes, cordar cadires, etc. ha resultat extraordinari. Homes i dones de setanta i vuitanta anys i gent més jove, que són els entesos, els mestres, els que ho aprenqueren dels seus pares i padrins, ara ho ensenyen als seus néts, els petits. Així aquesta nova generació ho passarà al futur i sempre hi haurà unes mans hàbils que sabrà reconstruir allò normal d'un temps i joia d'avui.

Començaren les jornades el Grup d'Esplai Es Rebrot amb jocs d'aigua a la piscina i gimkama a la Plaça des Pou. Hi participaren més de 300 persones amb unes corregudes i suades impressionants. Hi prengueren part nins i no tan nins.

Entre altres activitats hi hagué cordar cadires i fer capçanes. El mestre fou un home de vuitanta-vuit anys, l'amo en Bernat Entem. Hi participaren una vintena, entre petits i grans. Aquesta activitat tingué un procés interessant: des d'anar a collir el càrritx, picar-lo, fer la

corda, etc. Fou una meravella.

Una altra labor era l'enquadrernació. Ho dirigí el professor Magí Ferriol. Enquadrernaren distintes coses com revistes, folis, etc. Feren uns quadernets preciosos amb tapes que havien elaborat al taller de reciclatge de paper.

En el taller de reciclatge que dirigí la jove professora, Apol·lònia Quetglas, recolliren el paper de papereres de la casa de la Vila i diaris i feren nou paper. Entre aquest s'hi mesclaren flors aromàtiques com camamilla, violetes, margalides, flors de girasol, burballes de fuster, fulles de distintes plantes i altres herbes per adornar les tapes. Diuen que en lleixivet les fulles queden més blanques.

I no en parlem del tir de fona dirigit per Miquel Sans, monitor de l'escola de la Federació Balear de Tir de Fona. Els participants foren més de 50. El monitor se n'adonava de què a Maria, entre la gent gran, n'hi havia molts que en sabien. Tant s'entusiasmà la gent que decidiren fer un concurs per a les festes de Maria.

El taller de Marçramé, dirigit per na Rafela Ribas, es destacà per la multitud de dones, nines, jovenetes, mitjanes i velletes que, en tot interès, no es donaven raó a fer cortines, cossiollers, tapissos, etc. Eren més de cent les mans que debanaven de bons i de veres.

El taller de caparrots fou orientat per N'Antoni Carbonell. La idea sortí perquè a Mària no hi havia dimonis ni cap classe de caparrots. Això prengué com l'oli i se'n mogueren de cartons, papers, pasteta i pintura i en sortiren uns bons dimonis cucarells i altres coses que tots un darrera s'altre sortiran per la festa.

Fer canyissos i ximbombes corregué a càrrec de l'amo en Xesc de Son Cloquis que, no només la sap tocar a la ximbomba, sinó que també la sap fer. Els canyars dels torrents se'n resentiren de tantes canyes que anaren a cercar, unes per fer la ximbomba i les altres pels canyissos. Els conills també sentiren com els prenen la pell per fer la ximbomba. Al final sortiren quatre i cinc ximbombes i dos canyissos.

Les ninetes tingueren l'oportunitat d'emprar el ganxet. Les orientava na Francisca Bergas.

L'embelliment de jardins, amb na Joana Maria Font i na Maria Barceló, tingueren un bon esbart de menuts que recorrien els pocs jardins que hi ha al poble amb poalets i xapetons. Sembraren plantetes amb tota delicadesa.

La impressió de camisetes a càrrec d'en Joan Font tingué un èxit impressionant. Quasi tota la gent de les jornades hi participà. La majoria imprimien una fotografia d'ells mateixos o de personatges mítics, ídols, i objectes agradables que els fascinaven. També el Joan Font fou l'encarregat del bàisbol i del rugby bàsquet.

El Badminton i el tenis de taula va ser dirigit per la professora d'Educació Física, Francisca Jordà. N'Enric Pozo organitzà els escacs. En feren tres dies en bona participació.

Els dissabtes i diumenges substituïren els tallers, un marató urbà, animació a la plaça pel

grup Cucavela, xerrada de Cultura Popular pen Jaume Santandreu, ball de bot amb l'amo en Xesc de Son Cloquis i en Toni Vallejo, Xermies den Toni Tugores i en Xisco Amengual.

Tot va acabar amb l'exitosa, nombrosa, entusiasta, meravellosa i calorosa marxa a Ariany. Eren més de sis-centes persones, amb una varietat mai vista: des de nins en braços fins a vellets de més de vuitanta anys. Moltes bicicletes, gent a peu i alguns carruatges i monitures, ompliren el poble vei d'Ariany. El seu batle, creient que serien uns cent cinquanta, va preparar per dos-cents, i no va bastar pa ni pasta.

Llavors els germans d'Ariany, tregueren totes les reserves i pogueren donar beure a tothom. Els arianyers no se'n podien avenir de veure que el poble havia augmentat més del doble.

Enhorabona al poble de Maria i als organitzadors que en tant d'encert, han sabut coordinar i participar.
Pere Fons

FESTES DE LA MARE DE DÉU '92

EXPOSICIÓ DE PINTURA DE PEP ROIG A «SA CAPELLA FONDA»

Del 4 al 20 de Setembre

ORGANITZA:

FENTCARRERANY

ASSOCIACIÓ CULTURAL
MARIA DE LA SALUT

COL.LABORA:

AJUNTAMENT DE M.^a DE LA SALUT

Inauguració: Divendres dia 4, a les 21'30 h.

N'és sa darrera vegada
que public es meu secret
l'amo en Joan de Son Matet
és un home petitet
i d'una edat avançada
i sa meva vida passada
dins es cap la duc gravada
i de tot m'en record encara
de tot lo que me passava
de quan era jovenet

S'any des quaranta per cent
es blat varen requisar
i a moltes cases passà
quan era hora de dinar
sense una llesca de pa
ni res per s'olla posar
s'havien de sustentar
badant sa boca en es vent.

Quan en Franco triunfà
es faixistes l'alabaven
pes poble se passejaven
amb sos fusells amb sa mà
i en sos seus modos d'obrar
"Arriba España" cridaven
i a tota sa gent que encontraven
mos feien alçar sa mà
però en Francisco Jordà
el pobre se va assustar
i perquè no els alçà sa mà
de mals modos el mataren
i de quin modo disfrutaren
es fascistes de matar.

D'aquí a bastants anys encara
n'hi haurà que en parlaran
i alguns contestaran:
un temps mataren mom pare,
i vos dic que plorà ma mare
molt de temps, no ve un any
Faixistes, ni un mal any!
Si tots es que hi ha se'n van
que no en venguin més per ara.

Faixistes i fusilers
tot és gent de picardia
i en es poble de Maria
temps hi ha hagut que n'hi havia
sis vegades de demés.

Com es faixistes entraren
amb sos fusells feren matx
i per devers can Joan Saig
de fer vegues disfrutaren
i des dobbers que requisaren
quasi tots s'aprofitaren
d'anar ben plens de gavatx.

"Notat" a ses seves llistes
me tenien es bergants
i jo tenc motius bastants
puc dir que es republicans
ben netes duien ses mans,
cap taca a ses seves llistes
però vos dic que es feixistes
feren ses coses tan tristes
lo que no fan cristians.

En forma de gent pirata
es feixista s'entregà
en sos fusells amb sa mà
i amb un odi de matar
i tots se varen declarar
gent de consciència flaca
quedaren amb una taca
que en sabó fort no se'n va.

Es feixistes intentaren
de fer qualsevol paper
sense tenir es batxiller
fent de metges actuaven
i oli de ricino daven
sense haver-ne de mester
i encara per més fer
de fer befa disfrutaven.

Com es faixista va entrar
molt eren débils des cap
i de consciència gruixat
i era un pes bastant pesat
pes que havien d'aguantar
per causa des seu obrar
mig poble estava assustat
només duien dins es cap
de fer vegues i matar
i ses gràcies pogueren dar
que una autoritat s'alçà
i en contra d'ells s'oposà
i es batle i es seu germà
tots dos les va fer tancar
i aquí s'acabà es matar
no feren altre atemptat
i a jo em tenien posat
a una llista anotat
que m'havien de despatxar.

Com es fascista va entrar
no tenien pietat
ni consciència ni cap
ni modos de cristià.
I que se devien pensar?
Què en sos fusells amb sa mà
i dur homos a matar
i oli de ricino donar
i es diumenge combregar,
ja tenim el cel guanyat!
Demostraren que es seu cap
no pensava més enllà
perquè ells sabien ben clar
que no varen respectar
lo que Déu mos va deixar
en un manament firmat:
Que el qui mata o ha matat
se carrega un pecat
que Déu no el pot perdonar.

On van tots els qui moren?
No són perdonats de Déu
i l'infern és el lloc seu
i allà suspiren i ploren.

Som de terra i terrejam
però en distinta manera
i més envant o més enrera
tots collim lo que sembram.

Jo no estic empegueit
sa veritat publicar
però jo puc dir ben clar
que dins es meu cap hi ha
més coses que lo que he dit
però pena d'esperit
vos assegurar i vos dic
que bastant en vaig passar
només de creure i pensar
si me venen a cercar
a Son Matet, en sa nit
me trobaran dins es llit
i amb ells me n'hauré d'anar
i si me duien a matar
me donava pena deixar
sa dona i un nin petit
i ara ben segur n'estic
que tot lo que els he dit
es faixistes ho ha collit
perquè ells no varen sembrar
i ho puc dir ben fort i clar
de cap paraula em desdic.

L'amo en Joan de Son Matet
Maria, 8 d'agost de 1992.

L'HOSPITAL D'INCA NO POT PATIR MES DEMORES.

El PSOE és responsable directe de la situació crònica de l'assistència hospitalària a Mallorca.

La situació de l'assistència sanitària a Mallorca és una conseqüència directa de la manca d'inversió pública a les Illes Balears. Situació agreuada des que el PSOE governa a l'Estat. El dèficit hospitalari i la saturació de Son Dureta han arribat a nivells extrems en els darrers anys.

En aquest sentit la polèmica que planteja el PSOE a les Balears, amb el consentiment del PP, contraposant l'hospital d'Inca al segon hospital de Ciutat, ens sembla una veritable cortina de fum per amagar el problema real de la sanitat pública a Mallorca: l'absoluta manca de recursos i d'inversió per tal de sortir d'una situació tercermundista.

L'expressió més clara de la falsedat dels plantejaments del PSOE és la pròpia situació de la construcció de l'Hospital de Manacor: les obres estan aturades. Sembla que fins el 1996 l'Hospital no estarà acabat, i així en el millors dels casos. Es vergonyós que una obra aprovada i teòricament en fase d'execució es trobi aquesta situació. Plantejar com un obstacle per a la construcció de l'hospital d'Inca la prioritat de construir un segon hospital a Palma és una actuació demagògica, que no pot tenir altre objectiu que voler captar l'electorat perdut pel PSOE a Palma.

És obvi que fa falta un segon hospital a Ciutat, però això no pot servir per negar la urgència de la construcció d'un hospital a Inca. Així com la construcció de l'hospital a Inca no es pot plantejar en oposició a la construcció del segon hospital de Ciutat. En cas contrari cauríem de ple dins el surrealisme: Per què sí a Manacor i no a Inca? ¿És que la població que atindrà l'hospital d'Inca no descongestionarà també Son Dureta?

Per al PSM l'hospital d'Inca és una prioritat manifesta. L'hospital d'Inca no pot patir més demores. Per raons sanitàries, per raons territorials, per raons de concepció del país, i en benefici d'acabar amb la saturació ara per ara existent a Son Dureta. De qualque manera es podria dir que l'hospital d'Inca no descongestionarà també Son Dureta?

Una ordenació sanitària amb uns criteris socials, des d'una perspectiva global i de país, i tal com fa el Pla Director Sectorial d'Ordenació

Sanitària aprovat fa cinc anys pel Parlament de les Illes Balears, ha d'implicar la construcció de l'Hospital General Bàsic d'Inca. Perquè tot el que sigui descentralitzar i repartir serveis, en un pla territorial, serà positiu.

El PSOE fa demagogia quan afirma que té por que amb la polèmica -que ell mateix ha provocat- no es faci ni un hospital ni l'altre. No és justificable que es digui que el Ministeri no invertirà si no hi ha un acord. No ens estranya aquesta posició, ja que des de Madrid no sembla que es tengui cap intenció d'invertir. Però la culpa no la té la població de la comarca d'Inca sinó el centralisme que professa el partit del Sr. Obrador i el Sr. Pons. "Els recortes presupuestarios" que esgrimeixen els senyors representants del PSOE són la causa directa de la situació que estam patint, i que cada any es cobra nombroses vides humanes. "Recortes" que no impedeixen fastuoses celebracions i obres faraòniques a altres llocs. Les Illes Balears estam pagant les conseqüències del predomini de dues forces centralistes com el PSOE i el PP.

No tenim dubtes, tampoc, sobre les vinculacions de la Conselleria de Sanitat amb la sanitat privada, i són públiques les seves preferències per afavorir aquests ingressos. Però això no es argument de prou pes per a condemnar Mallorca a la postergació. Les competències en sanitat no han estat transferides, i no ha rastre d'elles al famós "Pacte Autonòmic". No val donar la culpa el PP, del que no fa el PSOE.

Vist des d'una altra perspectiva podríem dir que el que afavoreix més el desenvolupament de la sanitat privada és el centralisme del PSOE, ja que si no hi ha hospitals públics és normal que els ciutadans s'hagin d'acollir als centres privats. El centre d'Inca podrà atendre les necessitats hospitalàries de bona part del Pla i del Raiguer, a més de les importants poblacions de les zones turístiques de les badies de Pollença i Alcúdia. Beneficiarà la desconcentració de serveis a Ciutat, i serà un futur positiu en l'ordenació territorial del nostre país.

El PSM proposarà al Parlament de les Illes Balears que s'insti el Govern de l'Estat Central a abandonar la política de marginació de les Illes Balears, concentrant les inversions -per motius

electoralistes- a altres indrets de l'Estat, i deixant de banda les necessitats més elementals de la població de les Illes Balears. Es per això que el PSM denuncia el retard injustificable en l'execució dels plans existents i aprovats. El Pla d'Ordenació Sanitària no s'ha complert, ja que ni s'ha transformat Son Dureta, ni s'ha situat el paper de l'Hospital General i el de Caubet, i per descomptat no s'han construït els hospitals de Manacor i Inca.

El PSM-Macionalistes de Mallorca demana: la continuació urgent de les obres de l'Hospital de Manacor, en situació veritablement escandalosa; l'inici de les obres de l'Hospital d'Inca amb la major rapidesa; l'inici

també, sense demores, i dins el marc d'una ordenació racional del mapa sanitari, de la construcció d'un nou Hospital Públic a Palma de dimensions adequades (i no un macrohospital com Son Dureta).

Cal que per damunt consideracions tecnocràtiques s'assumeixi un model hospitalari racional, a partir d'un concepte de l'hospital més adequat a les necessitats de la població, i a partir de la necessària descentralització del model.

(Publicat segons acord de la Junta Directiva de Premsa Forana)

TORNAR VIURE

Diu l'escriptor Camilo José Cela que "recordar no és tornar viure".

A vegades ens agradaria fer l'impossible: tornar viure, bufar a la boca d'aquells que férem morir abans d'hora. Si poguéssim retirar aquella paraula, aquell pensament, aquell odi, aquella bala, que atravessaren el cor del veïnat, del germà, ho faria. Però només ho puc recordar, només ho puc revivre sense donar vida i el re-

cord, si no ressuscita, és marbre, és fredor, és gel, és mort, és no res.

Els que fóren víctimes de les amenaces, les pors, les violències, els càstigs, les deportacions, els olis de ricino i la mort, tenen dret a recordar-ho, expressar-ho, recobrar allò més sagrat: la fama, la dignitat que sempre tengueren, etc. El seu seria tornar a la vida les vides trencades, però, ja que això és impossible, deixem que el recordar-ho aixequi l'humiliat.

Pere Fons

EL X TORNEIG DE FUTBET ARRIBA AL FINAL

Quan es llegeixin aquestes línies, el tradicional torneig de futbol ha arribat a les seves darreres jornades i ja es jugarà la fase final possiblement entre el equip de Caixa Postal, Hotel Sultan, Bananas i Pintures Florit. Tots ells durant la fase regular han demostrat la seva superioritat sobre la resta de participants i degut a la seva igualtat es fa difícil saber qui s'emportarà el trofeu de guanyador.

Després de quasi tres mesos de competició es pot treure un balanç del que ha suposat aquesta edició i si bé és positiu, hi ha aspectes a millorar.

Pens que són necessàries algunes modificacions o modificació total perquè l'emoció i l'espectacularitat tornin esser presents al Poliesportiu Municipal. Una vegada conegut el podium del guanyadors serà l'hora de xerrar-ne, per ara, felicitar a l'organització per la tasca feta.

Jaume Mestre.

Carrerany Esportiu

XII TORNEIG OBERT D'ESCACS MARE DE DÉU-92

Del 4 al 26 de Setembre se celebrarà el XII Torneig Obert d'Escacs Mare de Déu-92 dins del marc de les Festes Patronals. El sistema de joc serà el Suís a 7 rondes i el dies en què en disputaran les partides seran els divendres 4, 11, 18 i 25 de Setembre a partir de les 20'30 hores i els dissabtes 12, 19 i 26 de Setembre a partir de les 17'00 hores. El lloc on es disputaran les jornades serà a la Llar de la 3ª Edat, C/ Sant Miquel 11-1er, a la seu social del Club d'Escacs de Maria.

Cal recordar que a l'edició anterior el guanyador va esser l'escaquista local Jeroni Bergas, que dies abans havia tingut una destacadíssima actuació a l'Open de Sta. Margalida, i que va arrodonir l'estiu amb la victòria al torneig del seu poble.

Enguany el torneig serà valedor per a l'E.L.O. insular i el ritme de joc serà de 2 hores per a 40 jugades més una hora a "finish" per jugador.

Els premis són el següents:

- 1er.- 20.000'-Ptes. i trofeu
- 2on.- 12.000'-Ptes. i trofeu
- 3er.- 8.000'-Ptes. i trofeu
- 4rt.- 5.000'-Ptes.
- 5è.- 3.000'-Ptes.
- 1er. Juvenil.- 5.000'-Ptes, i trofeu.
- 1er. Local.- 5.000'-Ptes. i trofeu.
- 2on. Local.- 2.000'-Ptes. i trofeu.

Les entitats col·laboradores en el torneig, igual que l'edició anterior, són nombroses: Viajes Martel, S.A., Fonthisa, Riufruits, Sabateria M. Munar, Construccions Jaume Mestre, Bar Ca's Xigaler, Banca March, "La Caixa", Projectes elèctrics Rafel Cardell, "Sa Nostra" i l'Ajuntament de Maria. A tots ells se'ls ha d'agrair la confiança dipositada any darrera any en l'organitzador, el Club d'Escacs de Maria aquesta vegada juntament amb la Federació Balear d'Escacs, i l'ajut per arribar a fer d'aquest tradicional torneig un dels més prestigiosos de Mallorca.

Paral·lelament al XII torneig, se celebrarà el III Torneig Infantil; d'un i altre oferirem abundant i precisa informació a la propera revista.

Jaume Mestre.

EL F.C. MARIENSE COMENÇA UNA NOVA ETAPA.

La propera temporada el F.C. Mariense tornarà a començar una nova etapa, una més, a 3ª Regional. Tot indica que l'equip ha començat amb noves il·lusions i un nou plantejament la temporada 92/93 en la que jugarà a un molt atractiu i interessant grup on s'enfrontarà a equips de la Part Forana i geogràficament pròxims a Maria, i en el que abans de començar Ca Sa Miss de sa Pobla serà l'equip a batre.

La lliga començarà el proper octubre i acabarà pel mes de març. És un calendari curt i al mateix temps interessant amb equips com l'Ariany, Sencelles, Sant Joan, Constància, etc... a més de l'esmentat Ca Sa Miss.

L'equip estarà integrat per jugadors de Maria, joves i amb una innegable qualitat en alguns d'ells, mentre que l'entrenador serà En Jaume Bergas, persona que compta amb el recolzament de tots el jugadors que ja el tengueren a la seva etapa de juvenils fa un parell d'anys.

L'Ajuntament, com no, ja ha avançat el diners per inscriure a la competició el F.C. Mariense i la directiva espera que es faci càrrec també de les despeses de les fitxes.

La Junta Gestora està formada, entre altres, per Josep Ferriol, Guillem Castelló, Miquel Ferriol, Esteve Ferriol i Joan Torelló.

Des d'aquí feim una cridada a l'afició del nostre poble perquè torni dipositar en l'equip i la directiva la seva confiança. Voldriem que es doni d'alta el major nombre de socis per tal d'ajudar a mantenir, en principi, el Mariense en un lloc digne dins del futbol mallorquí i posar les bases per en un futur tenir una pedrera capaç de fer acudir a l'aficionat al camp de Sa Font com ho feia en temps passats. La nova gent que ha assumit la responsabilitat de dur endavant aquest nou F.C. Mariense es mereix una oportunitat.

Per tal d'informar de la trajectòria del Mariense dins la competició ens posarem en contacte amb la directiva per recollir l'actualitat del club i mantenir un contacte fluït entre l'afició i el club a través de FENT CARRERANY. Si entre tots aixecam aquest Mariense, hi guanyarem.

Jaume Mestre

Carrerany Esportiu

CAMPIONATS DE LES BALEARS.

El proper diumenge dia 13 de setembre, amb organització compartida entre el Club Ciclista de Maria de la Salut i l'Agrupació Ciclista de Sineu, es desenvoluparan les proves corresponents als campionats de les Balears per a les categories d'alevins, infantils i socials. La inscripció serà a la Plaça del mercat de Sineu on serà instal·lada la pancarta de meta de sortida i arribada.

Els alevins partiran a les nou del matí. La sortida oficial serà des de Maria per anar cap a Sineu. Les restants proves tendran per escenari la carretera vella de Ariany, carretera Inca-Petra, Maria-Muro, Sa Serra i arribada a Sineu. Es tracta d'un itinerari de 18 quilòmetres al qual, els infantils, amb sortida a les nou i mitja, hi completaran una volta. Des de les deu del matí, els socials iniciaran la seva competició per completar 54 Kms repartits en tres voltes.

Els infantils i els socials, per motius de les obres de canalització d'aigües, per atravesar el nostre poble ho faran pels carrers de Deulosal, Ramon Llull i Escola nines abans d'anar cap al camp de futbol i continuar per la carretera de Muro. Aquesta competició està patrocinada pels Ajuntaments de Sineu i de Maria de la Salut.

DANIEL ESTARELLAS I FRANCISCO MULET.

Recordareu que al darrer número de FENT CARRERANY, comentàvem que dos

dels ciclistes cadets del nostre equip, Daniel Estarellas i Francisco Mulet havien participat al campionat d'Espanya de carretera que se va desenvolupar al Principat d'Astúries. Ara arriba el moment dels campionats nacionals de ciclisme en pista per a la seva categoria que se celebraran a València, la propera setmana. Idò bè, des d'algunes setmanes abans, els seleccionadors de Balears de ciclisme, Gabriel Abraham i Tomeu Caldentey estan treballant amb els possibles candidats. Entre ells i amb moltes possibilitats d'estar entre l'equip titular hi tornen esser els dos mateixos ciclistes. Ens alegrem d'aquesta circumstància i, des d'aquí els desitjam la sort que sempre és tant necessària a l'esport.

ELS GERMANS JOAN I LLORENÇ SEGUL.

Tambè recordareu que a la publicació anterior vos presentàvem en Joan Segul con el nou fitxatge dels nostre Club. Pocs dies després va arribar la confirmació que Joan és de les grans promeses del nostre ciclisme. A la competició "Pedro Bestard", amb motiu de les festes patronals d'Inca, va aconseguir la primera victòria de la seva curta carrera esportiva. Ho va aconseguir per mèrits propis i amb una gran demostració de força.

Per cert, parlant de demostracions, cal

Carrerany Esportiu

esmentar la que està aconseguint el seu germà Llorenç a la categoria infantil. Al moment de redactar aquest escrit, ha aconseguit 24 victòries que signifiquen el 100% de les que s'han celebrades fins aleshores. Si continua aquesta trajectòria a la resta de temporada, que ja és ben poc, haurà marcat una fita important dins el ciclisme mallorquí.

CONTINUAM GUANYANT.

La trajectòria esportiva dels nostres representant a les seves respectives categories segueix la tònica dels mesos anteriors. A més dels èxits abans esmentats dels germans Seguí, no hem d'oblidar la gran campanya que estan desenvolupant tots els cadets. Així, recordam la victòria de Pere Roca a Vilafranca, la segona posició de Francesc Mulet a Sineu, amb juvenils de primer any, les quatre primeres posicions - Estarellas, Mulet, Roca i Seguí - aconseguides a Porreres i d'altres èxits que setmana a setmana aconsegueixen aquests jovenets.

Tampoc ens podem oblidar dels socials amb Manuel Fernández que ha guanyat a Artà i Sant Llorenç, a més de les terceres posicions aconseguides a Sineu i Sencelles. Bona cam-

panya també la de Ferriol Colombram amb les primeres de "El Cruce" i Sant Joan i els segons llocs de Sa Pobla i Sencelles.

NOVA TEMPORADA.

Estam ja preparant la nova temporada i, com a la anterior, volem continuar amb la campanya de preparació física de l'hivern. Per això, el nostre preparador físic, Joan Manuel Márquez, ja ens ha preparat una programació que iniciarem a finals de setembre amb sessions de dissabtes i diumenges, a l'aire lliure, preferentment a zones d'altitud com Lluc o el Puig Major, les quals s'alternaran amb sessions de gimnàs que realitzarem dos dies per setmana.

A més d'aquesta preparació, una de les novetats més importants per a la nova campanya serà la incorporació d'Antoni Mulet per dirigir als nostres ciclistes i aconsellar-los. Indubablement, la gran experiència acumulada pel ciclista mariando serà molt important pels bons resultats dels nostres representants. Des d'aquí la més cordial benvinguda al nostre bon amic Antoni.

FESTES PATRONALS.

Al proper número vos informarem també de les carreres realitzades el dia cinc de setembre amb motiu de les Festes Patronals, les quals s'hauran desenvolupades coincidint amb la publicació del present número. Volem agrair publicament la col·laboració de l'Ajuntament de Maria així com el gran número de firmes comercials que d'una o altra manera ens han ajudat.

Molts i bones festes a tots els mariers.

Club Ciclista Maria de la Salut.

FEIM CARRERANY

EXCURSIÓ A AQUACITY

El passat diumenge dia 26 de Juliol, el grup que veis a la fotografia anàrem a passar el dia al Parc aquàtic d'Aquacity.

EXCURSIÓ DEL CORO PARROQUIAL

El passat diumenge dia 23 d'agost el coro i els escolanets arribaren fins a Cala Mondragó i s'Amarador. Eren quaranta.